



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. spalio 7 d. Nr. 21RE3-149 (AG3-140/27-2024)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės, Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos G.K. skundą dėl atsakovės Šiaulių rajono savivaldybės administracijos administracinio sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja G.K. (toliau – ir Pareiškėja) 2024 m. rugsėjo 3 d. pateikė Komisijai skundą (toliau – ir skundas, b. l. 1-3), kuriuo prašo panaikinti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos (toliau – Atsakovė arba Administracija) 2024 m. rugpjūčio 5 d. raštą Nr. SG-989(3.3E) „Dėl kelio ženklo įrengimo“ (toliau – ir Raštas) ir įpareigoti Atsakovę iš naujo išnagrinėti Pareiškėjos 2024 m. liepos 23 d. prašymą bei priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde Pareiškėja nurodo, kad ji ir žemės sklypo (kadastrinis Nr. (duomenys neskelbtini), toliau – sklypas) bendrasavininkas R.G. (toliau kartu – sklypo savininkai) į Administraciją kreipėsi tris kartus su prašymais leisti nuosavybės teise valdomame sklype pastatyti kelio ženklą (pirmus du kartus kreiptasi dėl kelio ženklo Nr. 303 „Motorinių transporto priemonių eismas draudžiamas“, o trečiu prašymu – dėl kelio ženklo Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, toliau visi kartu – kelio ženklai).

Paašškina, kad 2023 m. birželio 13 d. sklypo savininkai kreipėsi į Administraciją su prašymu leisti savo lėšomis nuosavybės teise valdomo sklypo plano pažymėtoje vietoje pastatyti kelio ženklą Nr. 303 „Motorinių transporto priemonių eismas draudžiamas“ (toliau – Prašymas Nr. 1). Minėtą prašymą grindė tuo, kad atvažiuojantys poilsiauti prie ežero asmenys stato (laiko) automobilius sklypo savininkams nuosavybės teise priklausančiuose sklypuose prie pakrantės neišlaikydami 25 metrų atstumo nuo vandens telkinio kranto, t. y. kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – SŽNSĮ) 99 straipsnio 11 punkte. Administracija 2023 m. rugsėjo 22 d. pateikė atsakymą (raštas Nr. SG-1006(3.3E), toliau – Atsakymas Nr. 1), kad Šiaulių rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) Eismo saugumo komisija (toliau – ESK) nepritarė sklypo savininkų prašymui, papildomai pažymėdama, kad vietinės reikšmės keliai naudojami vietiniam susisiekimui, kad privatų sklypą galima pažymėti ar apverti laikantis teisės aktų nustatyta tvarkos, o eismo dalyviams nesilaikant aplinkosauginių ar bendros tvarkos reikalavimų, galima kreiptis į atsakingas institucijas.

Sklypo savininkai pakartotinai į Administraciją kreipėsi 2024 m. vasario 27 d. raštu „Dėl atsakymo Nr. SG-1006(3.3E) „Dėl kelio ženklo Nr. 303 pastatymo“ (toliau – Prašymas Nr. 2), kuriame išdėstė savo poziciją dėl Atsakyme Nr. 1 pateiktų Administracijos motyvų. Dėl sklypo aptvėrimo nurodė, jog aptverti pakrantę pagal teisės aktus negalima, kadangi taip nustato SŽNSĮ 99 straipsnio 12 punktas. Paašškino, kad žemės sklypo savininkų tikslas nėra kliudyti žmonėms poilsiauti prie ežero, tačiau siekiama elementarios tvarkos, kadangi nepaisoma informacinio ženklo,

nesilaikoma reikalavimo statyti automobilius ne arčiau nei 25 metrai nuo pakrantės, nuosavybės teise valdomoje teritorijoje paliekamos gilios provėžos, tepalų dėmės ir pan. Dėl galimybės pareiškėjams kreiptis į atitinkamas institucijas nurodė, kad tai nebūtų efektyvu, kadangi vasaros sezono metu būna daug poilsiautojų ir tektų dažnai kviesti atitinkamas institucijas. Taip pat pateikė savo samprotavimus dėl Atsakyme Nr. 1 pateiktos pozicijos apie vietinės reikšmės kelių naudojimo tikslą. Teigia, kad atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, Administracijos buvo prašyta pakartotinai įvertinti ženklų pastatymo galimybes, o esant nepritarimui – pasiūlyti realias ir įgyvendinamas papildomos naštos nekuriančias priemones situacijos sprendimui.

Pareiškėja nurodo, kad 2024 m. balandžio 22 d. buvo gautas Administracijos raštas Nr. SG-546(3.3E) (toliau – Atsakymas Nr. 2), kuriuo sklypo savininkai buvo informuoti, kad ESK nuomonės nepakeitė ir nepritarė prašomo pastatyti kelio ženklų įrengimui. Pareiškėjos teigimu, Atsakymas Nr. 2 nebuvo motyvuotas, jame nenurodyti jokie pagrindai, turėję įtakos atitinkamo sprendimo priėmimui, kitaip tariant – nebuvo laikytasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) 10 straipsnio 5 dalyje numatytų reikalavimų.

Pareiškėja paaiškina, kad 2024 m. liepos 23 d. buvo kreiptasi į Administraciją trečią kartą su prašymu (toliau – ir Prašymas) leisti sklypo savininkams savo lėšomis nuosavybės teise valdomame sklype plane pažymėtoje vietoje pastatyti kito tipo kelio ženklą, t. y. Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, kadangi problema išliko – žmonės, atvažiuavę poilsiauti prie ežero, stato (laiko) automobilius sklypo savininkams nuosavybės teise valdomuose sklypuose, prie pakrantės neišlaikydami 25 metrų atstumo nuo vandens telkinio kranto, niokoja teritoriją, palieka gilius padangų provėžas, tepalų dėmes ir pan. Pareiškėja į Prašymą 2024 m. rugpjūčio 5 d. gavo atsakymą iš Atsakovės, t. y. skundžiamą Raštą. Pareiškėja atkartoja jo turinį, teigia, kad jis yra nepagrįstas.

Dėstydamą savo nesutikimo su Raštu motyvus, pirmiausiai akcentuoja VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įvardinto išsamumo principo turinį, nurodo kitas aktualias minėto įstatymo nuostatas (10 straipsnio 5 dalis, 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktai) bei aktualią Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką minimu aspektu (LVAT 2023 m. rugpjūčio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-2157-629/2023).

Teigia, kad Raštas neatitinka VAĮ 3 straipsnio 5 punkto bei VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimų, t. y. yra neaiškus, neargumentuotas, nenurodytos konkrečios teisės aktų nuostatos, kuriomis remtasi sprendžiant dėl Pareiškėjos pateikto prašymo netenkinimo, todėl Raštas yra naikintinas.

Detalizuodama skundo argumentus nurodo, kad Administracija skundžiamame Rašte nenurodė faktinio ir juridinio pagrindo, turėjusių įtakos priimtam sprendimui.

Teigia, kad Administracija tinkamai ir išsamiai neįvertino visų teiktų prašymų ir juose nurodytų aplinkybių – iš esmės nevertino susidariusios situacijos, neatsakė į visus keliamus Pareiškėjos klausimus, nepateikė siūlymų, kaip turėtų būti sprendžiama susidariusi situacija. Kaip galima suprasti iš skundo, Pareiškėja kritiškai vertina Atsakovės kartotinai teiktus siūlymus dėl situacijos sprendimo, laiko juos neracionaliais.

Taip pat Pareiškėja laikosi pozicijos, jog eismo intensyvumas neturi jokios sąsajos su transporto priemonių statymu neleistinose vietose (neišlaikant 25 metrų atstumo iki vandens telkinio kranto), dėl to nėra aišku, kaip ši aplinkybė įtakojo prašymo nagrinėjimą ir skundžiamo Rašto priėmimą.

Pareiškėja nurodo, kad Administracijos Raštas yra administracinis aktas, kurį priimdama Atsakovė veikė kaip viešojo administravimo subjektas, todėl privalėjo vadovautis iš gero administravimo principo, įtvirtinto svarbiausiuose nacionalinio lygmens bei tarptautiniuose dokumentuose, kylančiais imperatyvais, iš kurių išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Perteikia LVAT išaiškinimus dėl atsakingo valdymo ir pateikia aktualią praktiką (LVAT 2016 m. liepos 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-13-520/2016 ir kt.). Pasak Pareiškėjos, nurodytos nuostatos ir teisinė praktika suponuoja, kad Administracija turėjo ne formaliai ir biurokatiškai pažiūrėti į Pareiškėjos prašymą, bet elgtis rūpestingai ir imtis aktyvių veiksmų, kad administracinė procedūra būtų tinkamai įvykdyta.

Apibendrinama teigia, kad Raštas yra akivaizdžiai nepagrįstas, neteisingas ir neteisėtas, todėl turi būti panaikintas, o Atsakovė įpareigotina iš naujo išnagrinėti Pareiškėjos 2024 m. liepos 23 d. prašymą (minėta, toliau - Prašymas Nr. 3) ir priimti motyvuotą administracinį sprendimą.

Atsakovė atsiliepime nesutinka su Pareiškėjos skundu.

Atsakovė atsiliepime (b. l. 15-17) nurodo, kad pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 6 straipsnio 32 punkto nuostatas, savivaldybė atlieka tokias funkcijas, kaip savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – Saugaus eismo įstatymas) nuostatomis, vardina eismo saugumo užtikrinimo principus (4 straipsnis) taip pat – savivaldybės mero funkcijas eismo užtikrinimo srityje (10 straipsnio 8 dalies 3 punktas), įskaitant ir savivaldybės eismo saugumo komisijos sudarymą (10 straipsnio 8 dalies 2 punkte).

Paaikšina, kad Savivaldybės mero 2024 m. birželio 20 d. potvarkiu Nr. M-476 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės eismo saugumo komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ buvo sudaryta Savivaldybės ESK ir patvirtinti jos veiklos nuostatai. ESK nuostatai reglamentuoja ESK funkcijas, sudarymo tvarką, darbo organizavimo tvarką, teises ir pareigas, atsakomybę. Išvardina ESK nuostatų II skyriuje įvardytas ESK funkcijas.

Nurodo, kad Pareiškėja kreipėsi į Savivaldybę siekdama savo nuosavybės teise valdomame sklype pastatyti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“. Pabrėžia, kad ESK veiklos ribos ir kompetencija apibrėžtos aiškiai, todėl sprendimų dėl eismo saugumo priemonių įrengimo privačioje teritorijoje ESK nesprenžia. Nurodo, kad iš skundo turinio ir pridėtų dokumentų matyti, kad Pareiškėja gavo ESK rekomendacijas, kaip ji galėtų išspręsti nagrinėjamą klausimą, t. y. ESK Pareiškėjai pasiūlė klausimą spręsti pažymint ar aptveriant privatų sklypą, laikantis teisės aktų nustatytos tvarkos, taip pat nurodė, jog Pareiškėja turi teisę kreiptis į atsakingas institucijas, jei pastebi, kad eismo dalyviai nesilaiko aplinkosauginių ar bendros tvarkos reikalavimų. Atsakovė kritiškai vertina Pareiškėjos poziciją dėl pateiktų rekomendacijų, kadangi ESK savo veikloje vadovaujasi tik jai teisės aktais priskirta kompetencija ir negali viršyti jai suteiktų įgaliojimų. Teigia, kad iš skundo matyti, kad Pareiškėja nesiekia uždrausti poilsiauti žmonėms prie ežero, tačiau nori uždrausti savo privačiame sklype parkuoti automobilius. Atsakovės teigimu, Pareiškėja nepagrįstai teigia, kad negali imtis jokių individualių privačios teritorijos saugos priemonių, nes teisės aktai draudžia aptverti teritoriją. Atsakovės teigimu, Pareiškėjos nurodyta SŽNSĮ 99 straipsnio 12 punkto nuostata draudžia apriboti asmenų, bet ne automobilių, patekimą paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos dalyje, apimančioje 5 metrus nuo vandens (kranto) linijos (esant vidutiniam vandens lygiui).

Atsakovės teigimu, skunde yra ir kitų prieštaravimų – Pareiškėja teigia nenorinti apkrauti institucijų darbu, tačiau nurodo, kad ESK privalo imtis priemonių ir spręsti privačios teritorijos saugumo bei švaros klausimus, tačiau priimti siūlomų rekomendacijų nenori ir pakartotinai ESK teikia svarstymui tą patį klausimą. Taip pat Atsakovė išreiškia abejonę dėl kelio ženklo prevencinės reikšmės, t. y. ar bet koks kelio ženklas pats savaime užkardytų asmenų, ir taip nesilaikančių nustatytų reikalavimų, elgesį.

Atsakovė daro išvadą, kad iš esmės Pareiškėja deklaratyviai ir nepagrįstai teigia, jog prašymai dėl kelio ženklų pastatymo išnagrinėti netinkamai, kadangi priimtas kitoks, nei tikėjosi Pareiškėja, sprendimas. Pažymi, kad kiekvienas ESK komisijos narys, sprenddamas į darbotvarkę įtrauktą klausimą, privalo vadovautis įstatymais ir kitais teisės aktais (ESK nuostatų 12.2 papunktis). Pareiškėjos klausimas buvo vertinamas ESK posėdžio metu ir buvo sprendžiama, ar yra kitos keliamo klausimo sprendimo galimybės, nepaisant to, kad buvo prašoma įrengti kelio ženklą privačiame sklype. Atsakovė tvirtina, kad sprendžiant klausimą buvo ieškomas alternatyvus sprendimas ir vertinamas Kelio ženklų įrengimo ir vertikalojo ženklinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 3-83 Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 3-83 „Dėl Kelio ženklų įrengimo ir vertikalojo ženklinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 7 punkto reglamentavimas dėl

kelio savininko ir (ar) valdytojo funkcijų organizuojant eismą kelių (gatvių) ruožuose, sankryžose, įrengiant kelio ženklus ir vertikalųjį ženklinį (cituoja 7.1-7.4 papunkčius). Taip pat atkartoja Taisyklių 100 punkto turinį dėl draudžiamųjų ženklų naudojimo.

Akcentuoja Lietuvos Respublikos kelių įstatymo (toliau – Kelių įstatymas) 17 straipsnio (dėl teisės naudotis keliais) 1 dalies ir 18 straipsnio (eismo ribojimo) 1 dalies reglamentavimą. Nurodo, visi ribojimai turi būti pagrįsti faktinėmis aplinkybėmis ir atitikti teisės aktų reikalavimus. Teigia, kad ESK nariams nebuvo pateikta objektyvi informacija, kuri pagrįstų Pareiškėjos teiginius dėl būtinybės riboti eismą, įrengti draudžiamuosius ženklus. ESK vertino, kad eismo intensyvumas ginčo gatvėje nėra didelis. Pažymi, kad Savivaldybė, įgyvendindama jai priskirtą savarankiškąją funkciją, privalo užtikrinti ir derinti įvairių visuomenės narių ir grupių interesus, o ne atsižvelgti į pavienių visuomenės narių interesus ar patogumą.

Pažymi, kad paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis ir jas statyti arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio kranto (SŽNSĮ 99 straipsnio 11 punktą), išskyrus įstatyme nustatytus atvejus. Teigia, kad tinkamas šioje normoje nustatyto draudimo vykdymas yra pakankamas užtikrinti Pareiškėjos teisę į tai, kad privačiame žemės sklype, esančiame paviršinių vandens telkinių apsaugos zonoje, kiti asmenys nestatytų savo automobilių. Atsakovė nurodo, kad Pareiškėjos prašymo patenkinimas reikštų jau esamo teisės aktais nustatyto draudimo nestatyti automobilių pakartojimą, o apribojus asmenims galimybę sustoti nepagrįstai ribotų šių asmenų teisę išlipti/įlipti į transporto priemonę, atvykus poilsiauti prie vandens telkinio, todėl toks ribojimas dėl mažo eismo intensyvumo taip pat būtų perteklinis.

Apibendrinama Atsakovė teigia, kad ESK protokoliniu sprendimu klausimas dėl kelio ženklo Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ tikslingumo (duomenys neskelbtini), išspręstas išsamiai, remiantis teisės aktų reikalavimais ir įvertinus visuomenės poreikį.

Skundas atmestinas.

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl Šiaulių rajono savivaldybės administracijos (minėta, toliau – Atsakovė arba Administracija) 2024 m. rugpjūčio 5 d. rašto Nr. SG-989 (3.3E) „Dėl kelio ženklo įrengimo“ (minėta, toliau – Raštas), kuriuo atsakyta pagal Pareiškėjos prašymą įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“, teisėtumo.

Iš Valstybės įmonės Registrų centro nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2024 m. rugsėjo 25 d. išrašo (toliau – NTR, b. l. 20-21) nustatyta, kad Pareiškėjai nuosavybės teise priklauso 1110/2654 dalis žemės sklypo, unikalus numeris: (duomenys neskelbtini) bendras plotas 0.2654 ha, esančio (duomenys neskelbtini); 2654.00 kv. m. žemės sklypo teritorijoje taikomos SŽNS: paviršinių vandens telkinių apsaugos zona, valstybinio parko, paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos zona (minėta, toliau – sklypas).

Byloje nustatyta, jog sklypo savininkai 2024 m. liepos 23 d. kreipėsi į Administraciją, prašydami leisti sklype pastatyti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ (minėta, toliau – Prašymas; b. l. 7, 43). Iš esmės prašymas grindžiamas teiginiais, jog sklypo savininkų nuosavybės teise valdomame sklype atvykę prie ežero poilsiautojai stato (laiko) automobilius, nesilaiko reikalavimo statyti automobilius 25 metrų nuo vandens telkinio, kaip tai numato Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 11 punktą (minėta, toliau – SŽNSĮ).

Prašymas buvo įtrauktas į Savivaldybės ESK posėdžio darbotvarkę. 2024 m. liepos 30 d. Savivaldybės ESK posėdžio metu papildomu klausimu Nr. 34 svarstė sklypo savininkų pateiktą prašymą dėl kelio ženklo Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ įrengimo (duomenys neskelbtini) (b. l. 29-35). Savivaldybės ESK, veikdama pagal savo kompetenciją, vienbalsiai priėmė sprendimą nepritarti sklypo savininkų prašymui įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ minėtu adresu.

Administracija, atsakydama į Prašymą, Rašte (b. l. 10) nurodė, kad 2024 m. liepos 30 d. vykusio Savivaldybės ESK posėdžio metu vienbalsiai nepritarta kelio ženklo Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ įrengimui, kadangi eismas nurodytoje vietoje neintensyvus, o privatų sklypą galima pažymėti ar aptverti teisės aktų nustatyta tvarka. Taip pat Rašte pažymėta, kad, eismo dalyviams nesilaikant aplinkosauginių bendros tvarkos reikalavimų, galima kreiptis į atsakingas institucijas.

Pareiškėja su Raštu nesutinka, teigia, kad Raštas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (minėta, toliau – VAĮ) 3 straipsnio 5 punkto ir 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punktų reikalavimų, t. y. Raštas yra neaiškus, neargumentuotas, nenurodytas Rašto teisinis pagrindas. Pareiškėjos teigimu, Atsakovė iš esmės nevertino susidariusios situacijos, neatsakė į visus Pareiškėjos klausimus, nepateikė siūlymų situacijos sprendimui, nagrinėdama Prašymą elgėsi formaliai ir biurokratiškai.

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Atsakovės atsisakymo įrengti kelio ženklą teisėtumo.

Pagal Saugaus eismo įstatymo, kuris nustato eismo saugumo automobilių keliais Lietuvos Respublikoje teisinius pagrindus, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigas įgyvendinant saugaus eismo politiką, 11 straipsnio 1 dalį, savivaldybės ar kiti juridiniai ir (ar) fiziniai asmenys – kelių savininkai ar valdytojai, atlikdami priskirtąsias funkcijas, užtikrina vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse saugias eismo sąlygas, įgyvendindami juose eismo saugumo priemones.

Saugaus eismo įstatymo 10 straipsnio 8 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad užtikrindamas eismo saugumą, savivaldybės meras arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius iš savivaldybės administravimo subjektų ir valstybinio administravimo subjektų savivaldybėje, nevyriausybinį organizacijų atstovų sudaro savivaldybės eismo saugumo komisiją, tvirtina jos nuostatus, taip pat sprendžia eismo organizavimo klausimus miestų ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, vietinės reikšmės keliuose.

Saugaus eismo įstatymo 2 straipsnio 16 dalyje nustatyta, kad eismo organizavimas – teisinių ir techninių eismo reguliavimo priemonių ir tvarkomųjų veiksmų visuma. To paties straipsnio 17 dalis nustato, kad eismo saugumas – visuma kelių eismo ypatybių, rodančių, kiek eismo dalyviai yra apsaugoti nuo eismo įvykių ir jų padarinių. Eismo tvarka – transporto priemonių, pėsčiųjų, kitų eismo dalyvių judėjimo, sustojimo, stovėjimo keliuose tvarka, nustatyta šiame ir kituose įstatymuose bei teisės aktuose (2 straipsnio 19 dalis).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 patvirtintos Kelių eismo taisyklės (aktuali redakcija nuo 2024 m. vasario 2 d., toliau – KET) nustato eismo keliais tvarką visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje (KET 1 dalis).

Saugaus eismo įstatymo 2 straipsnio 27 dalyje pateiktas kelio ženklo apibrėžimas – KET nurodytas ženklas, kuriuo nustatoma eismo tvarka, įspėjami eismo dalyviai arba jiems suteikiama informacija, o 271 dalyje kelio ženklinimas apibūdinamas kaip KET nurodytas kelio horizontalusis ar vertikalusis ženklinimas.

KET pateikiama kelio sąvoka – tai yra eismui skirta ir naudojama žemės arba statinio paviršiaus juosta per visą jos plotį, įskaitant važiuojamąją kelio dalį (toliau – važiuojamoji dalis), sankryžas, šaligatvius, kelkraščius, pėsčiųjų ir dviračių takus, skiriamąsias kelio juostas (3.7 papunktis).

KET 1 priede nurodomi kelio ženklai ir jų rūšys. Šiam administraciniam ginčui aktualus kelio ženklas Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ pagal KET 1 priedo 4 dalį priskiriamas prie draudžiamųjų kelių ženklų. Taisyklių 100 punkte paaiškinama, kad draudžiamieji ženklai naudojami eismui uždrausti ir apriboti arba tiems draudimams (apribojimams) panaikinti. Draudžiamieji ženklai gali būti naudojami tik tada, kai jie yra būtini saugiam eismui organizuoti arba aplinkai apsaugoti. Neturi būti naudojami ženklai, kurie nepagrįstai draustų ar apribotų eismą. Analogiškai Taisyklių 129 punkte nustatyta, kad kelio ženklas Nr. 332 „Sustoti draudžiama“ naudojamas transporto priemonių sustojimui arba stovėjimui uždrausti toje kelio pusėje, kurioje įrengtas. Taip pat tame pačiame Taisyklių punkte nustatyta, kad šis ženklas įrengiamas tame kelio ruože, kuriame sustojusios arba stovinčios transporto priemonės trukdo eismui ar kelia grėsmę eismo saugumui.

Šiaulių rajono savivaldybės mero 2024 m. birželio 20 d. potvarkiu Nr. M-476 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės eismo saugumo komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ buvo sudaryta ESK ir patvirtinti jos veiklos nuostatai (toliau – ESK nuostatai), kurie reglamentuoja ESK funkcijas, sudarymo tvarką, darbo organizavimo tvarką, teises ir pareigas bei atsakomybę. ESK nuostatų 4 punkte įtvirtintos ESK funkcijos, tokios kaip saugaus eismo priemonių įgyvendinimo Savivaldybėje priežiūra; rekomendacijų dėl saugaus eismo organizavimo Savivaldybės vietinės reikšmės keliuose teikimas merui; eismo saugumo užtikrinimo klausimų sprendimas ir priimtų sprendimų dėl jų

teikimas merui; fizinių bei juridinių asmenų skundų, pasiūlymų, susijusių su saugaus eismo organizavimu Savivaldybės vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse svarstymas ir nagrinėjimas bei priimtų sprendimų pateikimas merui; rekomendacijų dėl eismo saugumo organizavimo (kelio ženklų statymo, atitvarų įrengimo, kelio ženklinimo priemonių įrengimo) klausimų teikimas privačių kelių savininkams, valdytojams; ir kt. Aukščiau nurodytos teisės nuostatos reiškia, jog eismo saugumo užtikrinimas yra pagrindinis Atsakovei suteiktų įgaliojimų tikslas ir uždavinys, bei šiuos klausimus, susijusius su eismo saugumu, sprendžia Savivaldybės sudaryta kolegiali ESK.

Taigi, iš aptarto teisinio reguliavimo yra aišku, kad savivaldybės, kaip kelių savininkės ar valdytojos, atlikdamos joms teisės aktų tvarka priskirtąsias funkcijas, yra atsakingos už saugių eismo sąlygų užtikrinimą (veiklos, kuria siekiama užkirsti kelią eismo įvykiams, sušvelninti jų padarinius) vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse, įgyvendindami juose eismo saugumo priemones. Vienas iš būdų užtikrinti saugias eismo sąlygas – kelio ženklų įrengimas, kurių paskirtis – eismo tvarkos nustatymas.

Iš bylos duomenų matyti, jog Pareiškėja į Administraciją dėl kelio ženklo Nr. 303 „Motorinių transporto priemonių eismas draudžiamas“ pastatymo sklype kreipėsi 2023 m. birželio 13 d. (toliau – Prašymas Nr. 1, b. l. 3-4) ir 2024 m. vasario 27 d. (toliau – Prašymas Nr. 2, b. l. 6-7) prašymais. Prašyme Nr. 1 nurodė, kad prašomas kelio ženklas reikalingas dėl to, jog sklypo savininkams nuosavybės teise priklausančiame sklype prie ežero atvykę poilsiautojai stato (laiko) automobilius, nesilaiko reikalavimo statyti automobilius 25 metrų atstumu nuo vandens telkinio, kaip tai numato Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 11 punktą (minėta, toliau – SŽNSĮ). Prašymas Nr. 2 buvo grindžiamas iš esmės tais pačiais argumentais kaip ir Prašymas Nr. 1. Prašymai Nr. 1 ir Nr. 2 Administracijos tenkinti nebuvo, t. y. Administracija 2023 m. rugsėjo 22 d. raštu Nr. SG-1006(3.3E) „Dėl kelio ženklo Nr. 303 pastatymo“ (minėta, toliau – Atsakymas Nr. 1, b. l. 5) informavo sklypo savininkus, kad Šiaulių rajono savivaldybės (minėta, toliau – Savivaldybė) Eismo saugumo komisija (minėta, toliau – ESK) nepritarė sklypo savininkų prašymui, pažymėdama, kad vietinės reikšmės keliai naudojami vietiniam susisiekimui, kad privatų sklypą galima pažymėti ar aptverti teisės aktų nustatyta tvarka, o eismo dalyviams nesilaikant aplinkosauginių ar bendros tvarkos reikalavimų galima kreiptis į atsakingas institucijas. Raštu Nr. SG-546(3.3E) „Dėl kelio ženklo įrengimo“ (minėta, toliau – Atsakymas Nr. 2, b. l. 10) Administracija informavo sklypo savininkus, kad ESK nuomonės nepakeitė ir nepritarė prašomo pastatyti kelio ženklo įrengimui. Nagrinėjamo ginčo atveju pateiktu Prašymu prašyta įrengti kelio ženklą Nr. 332 „Sustoti draudžiama“. Komisija, įvertinusi minėto prašymo turinį, skundo argumentaciją, daro išvadą, kad byloje nėra ginčo dėl eismo saugumo užtikrinimo, tikrasis Pareiškėjos siekis – apsaugoti jai nuosavybės teise priklausančią turtą – sklypą, t. y. uždrausti pašaliniais asmenimis statyti (laikyti) automobilius dėl, anot Pareiškėjos, jų daromos žalos sklypui ir aplinkai. Tokį Pareiškėjos siekį patvirtina ir anksčiau Atsakovei teikti Prašymai Nr. 1 ir Nr. 2.

Komisija pažymi, kad vertinant ginčui aktualius teisės aktus sistemaiškai yra akivaizdu, kad visų kelio ženklų pagrindinė paskirtis – eismo saugumo užtikrinimas, o ne privačios nuosavybės apsauga, kurios iš esmės Pareiškėja ir siekia. Pareiškėja nekelia eismo saugumo klausimų ir nesiekia eismo saugumo užtikrinimo, t. y. veiklos, kaip jau minėta anksčiau, kuria siekiama užkirsti kelią eismo įvykiams, sušvelninti jų padarinius, priemonių realizavimo, netgi priešingai – Prašyme Nr. 2 sklypo savininkai nurodo, kad <...> nuo siūlomos ženklo pastatymo vietos šis kelias realiai tęsiasi tik apie 100 metrų (iki kur įrengta kelio danga) <...>“, o tai patvirtina, kad eismo intensyvumas aptariamoje sklypo vietovėje mažas, ginčo dėl eismo saugumo nėra. Akcentuotina tai, kad Pareiškėja prašo Administracijos leisti įrengti būtent draudžiamąjį kelio ženklą. Primintina, kad Taisyklių 100 punkte nustatyta, jog draudžiamieji ženklai gali būti naudojami tik tada, kai jie yra būtini saugiam eismui organizuoti arba aplinkai apsaugoti.

Pareiškėjos teigimu, sklype statomi automobiliai nesilaikant teisės aktų reikalavimų. NTR išrašas patvirtina, kad sklypas patenka į teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos: paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos, valstybiniai parkai ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos. Pareiškėja Prašymą Administracijai ir skundą Komisijai grindžia aplinkybe, kad prie vandens telkinio atvykę poilsiautojai, automobilius stato sklype, prie pakrantės neišlaikydami 25 metrų atstumo nuo vandens telkinio, t. y. nesilaikydami SŽNSĮ 99 straipsnio 11

punkte nustatyto reikalavimo. Minėta teisės akto nuostata reglamentuoja, kad paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama, be kita ko, važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis ir jas statyti arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio kranto, išskyrus atvejus, kai: „a) mažesniu, negu nurodyta, atstumu šiomis priemonėmis važiuojama ar jos statomos čia esančiuose keliuose, gatvėse, aikštėse, stovėjimo aikštelėse, gyvenamųjų namų kiemuose <...>“.

Taigi, įstatymų leidėjas numatė išimtis, kai paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose nėra draudžiama važiuoti motorinėmis transporto priemonėmis ir jas statyti arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio kranto.

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (toliau – STĮ) 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta, jog asmenų teisė naudoti pakrantę be užtvėrimų apsistoti yra neatskiriama nuo pareigos užtikrinti, kad apsistojimo vietoje aplinka nebūtų teršiama atliekomis ir kad čia esančios atliekos būtų surinktos ir išvežtos (išneštos). Apsistojimu pakrantėje be užtvėrimų laikomas asmenų buvimas vienoje vietoje ilgesnį laiką, negu reikia pereiti pakrantę be užtvėrimų. Jeigu pasirinktoje apsistoti pakrantės be užtvėrimų dalyje nurodyta informacija (pastatytas aplinkos ministro patvirtintos rekomenduojamos formos informacinis ženklas), kad žemės sklypas yra privati nuosavybė, savarankiškai pakrantėje be užtvėrimų asmenys be žemės savininko sutikimo gali apsistoti tik šviesiu paros metu (ne anksčiau kaip pusantros valandos iki saulės patekėjimo ir ne vėliau kaip pusantros valandos saulei nusileidus). STĮ 31 straipsnio 1 dalyje, be kita ko nustatyta, jog žemės naudojimo ir žemės savininkų, valdytojų ir naudotojų, gamtos išteklių naudotojų ir lankytojų veiklos, reglamentuojamos pagal šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytus veiklos saugomose teritorijose reglamentavimo dokumentus (išskyrus apsaugos sutartis, nurodytas šio įstatymo 5 straipsnio 4 punkte), kontrolę saugomose teritorijose pagal kompetenciją vykdo aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai.

Taigi, nurodytas reglamentavimas numato ne tik teisę apsistoti į paviršinių vandens telkinių apsaugos zonas patenkančioje privačioje teritorijoje, bet ir pareigą ją sutvarkyti bei laikytis kitų reikalavimų. Atsižvelgiant į nurodytą reglamentavimą, Komisija sutinka su Atsakovės atsiliepime nurodytais argumentais, kad Pareiškėja turi teisę kreiptis (reikalauti), kad atsakingos institucijos užtikrintų, jog Sklype būtų laikomasi SZNSĮ, STĮ nustatytų reikalavimų.

Sutiktina su Atsakovės pozicija, kad ESK savo veikloje vadovaujasi tik suteikta kompetencija ir negali viršyti jai suteiktų įgaliojimų. Kaip matyti iš byloje esančių duomenų, prašymai dėl kelio ženklų įrengimo sklype buvo nagrinėjami ESK posėdžiuose, taip, kaip numatyta teisės aktuose. Sklypo savininkams Administracija teikė atsakymus (Atsakymą Nr. 1, Atsakymą Nr. 2 ir Raštą), juose nurodydama priežastis, kodėl atitinkami kelio ženklai negali būti įrenginėjami. Atsakyme Nr. 1 ir Rašte pateiktos ESK rekomendacijos susidariusios situacijos sprendimui. Sutiktina su Atsakovės argumentais, kad ji neturi pareigos tenkinti pavienių asmenų ar kiekvieno į ją besikreipiančio asmens prašymo, juo labiau, kad šio ginčo atveju prašoma leisti įrengti kelio ženklą, siekiant apsaugoti privatų žemės sklypą ir uždrausti jame statyti automobilius. Komisija vertina, kad Pareiškėjos prašymo patenkinimas, t. y. papildomų kelio ženklų įrengimas ginčo vietoje prieštarautų Saugaus eismo įstatymo nuostatoms, jog savivaldybė privalo užtikrinti saugias eismo sąlygas. Taisyklių 7.1 punkte nustatytam reikalavimui užtikrinti, kad būtų laikomasi kelio ženklų įrengimo ir vertikalojo ženklinimo naudojimo proporcingumo, vengti eismo organizavimo priemonių pertekliaus, 7.3 papunktyje nustatytam reikalavimui įrengiant kelio ženklus įvertinti toje eismo situacijoje taikytinas KET nuostatas, kelio ženklų reikalavimus, galiojimo zoną ir kt. Dėl visų nurodytų aplinkybių Komisija vertina, jog Atsakovė teisėtai atsisakė tenkinti pateiktą Prašymą, todėl naikinti skundžiamą Raštą skunde nurodytais motyvais nėra pagrindo.

Įvertinusi skundžiamą Raštą VAI kontekste, Komisija sutinka su Pareiškėja, jog Raštas nepagrįstas teisės aktais, jo motyvai Pareiškėjai nėra aiškūs. Byloje nustatyta, jog Pareiškėja inicijavo ginčą ne dėl eismo saugumo klausimų, bet siekdama apginti nuosavą sklypą ir uždrausti jame pašaliniam asmenims statyti transporto priemones. Pagal aptartą reglamentavimą, ESK pagal nustatytą kompetenciją priima sprendimus (taip pat ir dėl kelio ženklų įrengimo), susijusius su eismo saugumo užtikrinimu. Šio ginčo atveju ESK sprendė ne eismo saugumo klausimus, bet, atsižvelgdama į Pareiškėjos siekius (užtikrinti, jog būtų laikomasi reikalavimų vandens telkinių

apsaugos teritorijose), išnagrinėjusi Prašymą, pateikė pasiūlymus (pateikė rekomendacijas) Pareiškėjai kreiptis į atitinkamas institucijas. Įvertinusi skunde išdėstytus nesutikimo su Raštu motyvus, tai, jog Pareiškėja dėl kelio ženklų įrengimo jau kreipėsi ne pirmą kartą, visas byloje nustatytas aplinkybes bei nurodytą teisinį reglamentavimą, Komisija nurodytus Rašto motyvų trūkumus šio ginčo atveju laiko neesminiais. Iš skundo turinio matyti, jog Pareiškėja suprato Rašto motyvus, tačiau nesutiko su nurodytomis rekomendacijomis, subjektyviai interpretuodama SŽNSĮ nuostatų taikymą bei susiklosčiusios situacijos sprendimo būdą (įrengti transporto priemonėms draudžiantį sustoti kelio ženklą), nesutrukdė Pareiškėjai apskusti Rašto. Dėl nurodytų aplinkybių Komisija sprendžia, jog įpareigojimas Atsakovei iš naujo išnagrinėti Prašymą, inicijuotų formalų ginčą, Pareiškėjos teisių ir pareigų apimtis dėl to nepasikeistų, nes iš esmės Pareiškėjos tikslas, jog sklypo teritorijoje nestatytų transporto priemonių, nebūtų užtikrintas, skunde keliami klausimai liktų neišspręsti.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos G.K. skundą atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė